

Økologi, Planter

Majs-udsæd til økologer

Introduktionen af OrganicXseeds har betydet, at der er kommet flere udbydere af økologisk majs-udsæd. Vær dog opmærksom på sorterens tidlighed under danske forhold.

Viden om Opdateret Kl. 13:05



Denne artikel giver dig en oversigt over praksis i forbindelse med OrganicXseeds og majs-udsæd til kommende sæson, og hvad du skal være særligt opmærksom på ved bestilling af udsæd.

Oversigt over praksis med OrganicXseeds og majsudsæd

Fold alle ud

Økologisk majsdyrkning og -udsæd

I økologisk dyrkning er det meget vigtigt, at man vælger de rigtige majssorter, idet Danmark ligger på nordgrænsen for dyrkning af majs og vækstsæsonen er relativt kort. Der er desuden en langsommere vækst i økologisk dyrkning pga. fraværet af startgødning. Det stiller krav til højere jordtemperatur end i konventionel dyrkning, hvilket afkorter vækstsæsonen yderligere. Der er derfor store krav til sorterens modningstidspunkt/tidlighed og til kvaliteten af udsæd ved dyrkning af økologisk majs.

Der er ikke en økologisk afprøvning af majssorter i Danmark, men den konventionelle afprøvning kan give indblik i, om sorterne er klimatisk egnede til dyrkning i Danmark.

Nye sortsgrupper i OrganicXseeds

I OrganicXseeds er helsædsmajs opdelt i sortsgrupper efter deres tidlighed ved dyrkning under danske forhold. Landbrugsstyrelsen har til sæson 2021 oprettet to nye sortsgrupper for helsædsmajs i **OrganicXseeds** i tillæg til de tre sortsgrupper, der har været gældende indtil 2020. Der er således fire tidlighedsgrupper og en gruppe for sorter, som ikke kan indplaceres under danske dyrkningsforhold.

Indplacering af sorter i tidlighedsklasser er i udgangspunktet baseret på "Sortsvalg majs".

De fire tidlighedsgrupper:

Meget tidlig:

Tørstofprocenten i hele planten er mere end 6,0 procentenheder højere end referencen for tidlighed.

Tidlig:

Tørstofprocenten i hele planten er mellem 3,0 og 6,0 procentenheder højere end referencen for tidlighed.



Middeltidlig:

Tørstofprocenten i hele planten er mellem referencen og 3,0 procentenheder højere end referencen for tidlighed.

Sildig:

Tørstofprocenten i hele planten er mindre end referencen for tidlighed.

Referencen for tidlighed i danske forsøg er gennemsnittet af de sorter, som indgår i referencsortsblandingen i værdiafprøvningen.

For sorter, som ikke er afprøvede i danske eller klimatisk sammenlignelige forsøg, laves en indplacering bl.a. baseret på en vurdering ud fra FAO-tal.

Indplacering af majssorter sæson 2021

Meget tidlig	Tidlig	Middeltidlig	Sildig
Sortsvalg majs 2019			
Activate Augustus KWS Avitus KWS Cito KWS Emmerson Kainoas KWS Artikus KWS Arvid KWS Calvin Reason RGT Duxxbury Rubiera KWS Sergio KWS	Ambition Autens KWS Edgard KWS Exxtens Fieldstar Glory Martinez KWS Pinnacle Prospect RGT Oxxgood RGT Stewaxx Sandias Sunlite Trooper Wizard Sortsvalg majs 2020 KWS Exelon Scandinav	Ability Actual Asgaard Atrium Belami CS Chavoxx Conclusion Emblem ESZ7103 Function Gatsby KWS Colonnada KWS Stabil Likeit Madonias Mas 08.F Megusto KWS Papageno Resolute RGT Sharxx SY Karthoun SY Nordicstar Sortsvalg majs 2020 Amaizi CS Forsøg 2017 og 2020 LG 30.179	LG31205 Farnezzo Farmodena Fenizia Keops Kompetens KWS Stefano LG30209 LG31211 LG31218 Sekt SY Abelardo SY Milkytop SY Skandik Sortsvalg majs 2020 Agromilas Farmunox Farmumel LG31205 LG31.207 Forsøg 2014-2015 Movanna Forsøg 2011 Venetia

Referencesorter 2019: Asgaard, Atrium, Kompetens, LG31211

Referencesorter 2020: Ability, Asgaard, Kompetens, LG31211

Listen er ikke komplet, og kan blive udvidet løbende. Der er taget udgangspunkt i de forventede sortsgrupper.

Tilgængelighed af økologisk majs-udsæd i OrganicXseeds

Økologiske landmænd har gennem mange år været vant til, at der var generel dispensation til at anvende ikke-økologisk udsæd i den økologiske frødatabase. I 2020 kom der så økologisk udsæd af sorten KWS Autens, og sent i foråret blev der udbudt en række varer i Tyskland til danske landmænd. Også til sæson 2021 er der økologisk udsæd af en række majssorter.

Det er derfor ekstra vigtigt at være opmærksom på at tjekke OrganicXseeds inden indkøb af udsæd, for at undersøge udbuddet af økologisk udsæd. I OrganicXseeds kan du samtidig se de gældende dispensationsmuligheder. Hvis der er økologisk udsæd i den ønskede tidlighedsklasse, skal du i udgangspunktet anvende økologisk udsæd.

Du kan dog søge dispensation til at anvende ikke-økologisk udsæd, hvis du har særlige behov på din bedrift, og du ikke kan anvende de tilgængelige sorter. Hvis der ikke er økologisk udsæd i den ønskede tidlighedsklasse, kan der stadig være krav om, at der skal indsendes en individuel ansøgning om dispensation, hvor man skal argumentere for, hvorfor man ikke kan anvende sorter med en anden tidlighed.



Bekræftelse ved brug af ikke-økologisk udsæd – vigtigt!

Det, der tidligere hed generel tilladelse til at anvende ikke-økologisk udsæd, hedder nu "Til bekræftelse". Landbrugsstyrelsen kan vælge denne klassifikation i bestemte tidlighedsklasser/sortsgrupper i en given periode, hvis der ikke er økologisk udsæd til rådighed.

Det betyder, at du skal bekræfte overfor Landbrugsstyrelsen, at du indkøber ikke-økologisk udsæd. Det gør du digitalt i OrganicXseeds i forbindelse med indkøb af udsæd. Se artiklen her på LandbrugsInfo: "[OrganicXseeds – den danske frødatabase](#)" eller brugerguide til OrganicXseeds på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Denne dokumentation skal fremvises ved kontrolbesøg.

Udenlandske varer i OrganicXseeds

Hvis der i OrganicXseeds udelukkende er varer tilgængelige i Tyskland, er du forpligtet til at undersøge, om leverandøren kan levere varen til dig.

De tyske leverandører har i 2020 placeret deres varer i de forskellige tidlighedsklasser baseret på tidligheden under tyske forhold, idet de ikke har fået vejledning i, hvordan de skulle indplacere sorterne. Det vil der blive rettet op på til sæson 2021, og leverandørerne vil af Landbrugsstyrelsen også blive bedt om at lægge flere informationer om sorterne i OrganicXseeds.

Det skal være muligt at finde let tilgængelige informationer om sorten. Hvis de udenlandske sorter ikke kan indplaceres efter tidlighed under danske forhold fordi de er for sildige, vil de blive placeret i en særskilt sortsgruppe. Hvis sorterne er afprøvede i danske eller klimatiske sammenlignelige forsøg, vil de blive indplaceret efter tidlighed under danske forhold baseret på tørstofprocent og blive omplaceret til de korrekte sortsgrupper. Hvis sorterne ikke er afprøvede i danske eller klimatiske sammenlignelige forsøg, men ud fra bl.a. FAO-tal vurderes at kunne dyrkes på danske breddegrader, vil sorterne blive indplaceret i en af tidlighedsgrupperne.

Hvis du som bruger opdager, at en sort er fejlplaceret, kan du henvende dig til Landbrugsstyrelsen.

Ekspertvurdering – egnethed til dyrkning under danske forhold

Hvis leverandøren ønsker det, kan de tilgængelige sorter blive vurderet af en ekstern ekspertgruppe nedsat af Landbrugsstyrelsen. Ekspertgruppen vurderer, om sorterne er egnede til dyrkning under danske forhold. Der skal foreligge oplysninger, der afspejler tidligheden under danske forhold, hvilket kan være danske sortsforsøg, eller eksempelvis sortsforsøg fra Schleswig eller Sydsverige med min. to års uvildige afprøvningsresultater.

Hvis sorten vurderes velegnet til dyrkning under danske forhold, vil sorten blive mærket med dette i OrganicXseeds. Under sortsnavnet vil fremgå "Specielle funktioner: Velegnet til danske forhold"


Ekspertvurderingen er bredere end sorterens tidlighed, idet der vurderes dyrknings- og kvalitetsmæssige forhold, herunder udbytter og sygdomsmodtagelighed.

Dispensationsansøgning til at anvende ikke-økologisk majs-udsæd

Der vil være mulighed for dispensation til at anvende ikke-økologisk udsæd, hvis der ikke findes sorter i de tidlighedsklasser, du har brug for.

Hvis der er krav om individuel tilladelse skal du godtgøre, hvorfor du ikke kan anvende sorter med en anden tidlighed. Hvis der findes varer i sortsgruppen med sorter, der ikke kan placeres i tidlighedsklasser på grund af manglende oplysninger om tidligheden under danske forhold, skal det godtgøres af dig som ansøger, at ingen af de tilgængelige sorter kan anvendes på bedriften. Hvis de tilgængelige sorter ikke kan anvendes på baggrund af tidligheden eller manglende oplysninger om tidligheden, kan dette angives som begrundelse, og der skal angives, hvorfor en anden tidlighed end den ønskede ikke kan anvendes på den pågældende bedrift.

Hvis der er "Til bekræftelse" skal du blot udfylde digital bekræftelse på anvendelsen.

 erunder er angivet et eksempel vedrørende betydning af tidlighed afhængig af klima og sådato.

Kold lokalitet (Ikast), hvor såning først vil ske fra medio maj. Sådato 15. maj, høstdato 15. oktober. Ønsket tørstofprocent 32. Stabil jordtemperatur over 10 grader er nået medio maj 2019.



Hent prognose for jordtemperatur i dit postnummer.

Sort	Sandsynlighed for min. at opnå ønsket tørstof %
Emmerson	87
Cito KWS	83
Activate	81
Rubiera KWS	79
Augustus KWS	79
KWS Artikus	75
Sergio KWS	74
RGT Duxbury	73

Udsnit

I "Sortsvalg majs" kan du lave en liste over de relevante sorter og sandsynligheden for at de kan levere den ønskede tørstofprocent.

Hvis der er økologisk udsæd til rådighed i den ønskede tidlighedsklasse, kan der opnås dispensation, hvis du kan godtgøre, at de tilgængelige sorter fx ikke lever op til udbytte/kvalitet, som man ellers kan købe i den aktuelle tidlighedsklasse. Landbrugsstyrelsens sagsbehandling understøttes af de ekspertvurderinger, som foretages af Landbrugsstyrelsens eksterne ekspertgruppe.

Husk altid at afvente svar fra Landbrugsstyrelsen inden ikke-økologisk udsæd anvendes.

Tidsbegrænsning på dispensationer

Vær opmærksom på, at en dispensation er begrænset til den pågældende vækstsæson. Landbrugsstyrelsen har i udgangspunktet valgt at definere vækstsæsonerne efter de fire årstider. Husk at angive anvendelsestidspunkt i ansøgningen. Landbrugsstyrelsen oplyser, at der vil blive åbnet for dispensationsansøgninger forud for vækstsæsonen, når de har overblik over det økologiske sortiment af majsudsæd.

Hvis der bestilles udsæd, inden der er opnået dispensation, er det på eget ansvar. Hvis der kommer økologisk udsæd i den ønskede tidlighedsklasse, skal dette anvendes fortrinsvis.

Omsåning af marker - med behov for hurtig handling

Du kan stå i en situation, hvor en flok råger rydder marken, eller andet der gør, at du har behov for hurtigt at skaffe ekstra udsæd. I dette tilfælde er der mulighed for at ringe til Landbrugsstyrelsen, for at bede om hurtig sagsbehandling i tilfælde af, at du har behov for en dispensation til at



anvende ikke-økologisk udsæd.

Manglende opdatering af varer i OrganicXseeds

Hvis du erfarer, at firmaer ikke opdaterer deres sortiment i forhold til tilgængelighed, eller at sorter er fejlplaceret i forhold til tidlighed, kan du henvende dig til Landbrugsstyrelsen.

Emneord

Majs

Regler

Sortsegenskaber

+2

Publiceret: 16. december 2020

Opdateret: 26. marts 2021

Vil du vide mere?



Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent

SEGES

tmp@seges.dk

+45 8740 5492



Inger Bertelsen

Chefkonsulent

SEGES

inb@seges.dk

+45 8740 5453

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk



